

MINISTERUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU PEDOLOGIE
AGROCHIMIE ȘI PROTECȚIA MEDIULUI – ICPA București

Bd. Mărăști nr. 61, cod postal 011464, sect. 1, București, ROMÂNIA
Cont: RO72RZBR0000060000671307 – Raiffeisen BANK Agenția Dorobanți,
Cont: RO30TREZ7015069XXX006353 – Trezoreria Sector 1 București
Cod fiscal nr.: RO 18107639 ; Reg. Comerțului: J40/18719/2005;
Tel.: +40 - 021.318.43.49; Fax: +40 - 021.318.43.48
Web: <http://www.icpa.ro>; E-mail: office@icpa.ro

Asocierea de tip Joint Venture dintre Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului – ICPA, și Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară – USAMV București realizează contractul pentru furnizarea de **“Servicii de consultanță pentru actualizarea / revizuirea <<Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole>>”** solicitate prin proiectul “Controlul integrat al poluării cu nutrienți – finanțare adițională” (04/CQ/2018).

Codul de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole și Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați reprezintă instrumente principale pentru implementarea Directivei Nitrați.

Scopul Directivei Nitrați (Directiva Consiliului 91/676/EEC1 din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole) este “reducerea poluării apelor provocată sau indusă de nitrații proveniți din agricultură și prevenirea unor poluări viitoare de acest tip”.

Conform acestei Directive Statele Membre trebuie să:

- Monitorizeze apele subterane și de suprafață cu privire la concentrația de nitrați și statutul lor trofic
- Desemneze zone vulnerabile la poluarea cu nitrați (ZVN) care reprezintă tot terenul care drenează în apele afectate de poluarea cu nitrați și/sau eutrofizare sau care pot fi afectate în cazul în care nu sunt luate măsuri specifice
- Elaboreze un Cod de Bune Practici Agricole (CBPA) care să fie aplicat, pe bază voluntară de toți fermierii din țară. CBPA trebuie să conțină cel puțin măsurile incluse în Anexa II a Directivei Nitrați
- Stabilească un Program de Acțiune (PA) care trebuie să fie aplicat obligatoriu de către toți fermierii situați în ZVN. Statele Membre pot opta să nu desemneze ZVN, caz în care PA trebuie aplicate pe întregul teritoriu al țării. PA trebuie să cuprindă cel puțin toate măsurile incluse în CBPA precum și măsurile specificate în Anexa III a DN
- Revizuiască desemnarea ZVN, CBPA și PA o dată la patru ani.

Conform Directivei Nitrați criteriile utilizate pentru identificarea apelor afectate sau susceptibil să fie afectate de poluarea cu nitrați din surse agricole sunt următoarele:

- Dacă apele dulci de suprafață, utilizate sau care în perspectivă vor fi utilizate ca sursă de apă potabilă, conțin sau sunt susceptibile să conțină concentrații de nitrați mai mari decât cele prevăzute în Directiva 75/440/EEC privind calitatea apelor de suprafață destinate potabilizării (>50 NO₃- mg/l), dacă nu se iau măsuri de protecție;
- Apele subterane ce conțin sau sunt susceptibile să conțină concentrații de nitrați mai mari decât limita maximă admisibilă de 50 mg/l, dacă nu se iau măsuri de protecție;

- Apele dulci din lacurile naturale sau din alte surse de apă dulce (lacuri de acumulare, canale), ape costiere și marine sunt eutrofe sau pot deveni eutrofe în viitorul apropiat, dacă nu se iau măsuri de protecție.

Directiva Nitrați a fost transpusă în legislația din România prin Hotărârea Guvernului Nr. 964 din 13 octombrie 2000 privind aprobarea Planului de Acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați.

În România prima desemnare a zonelor vulnerabile la poluarea cu nitrați s-a făcut prin « Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor și al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 241/196/2005 pentru aprobarea Listei localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole și a Listei localităților din bazinele/spațiile hidrografice unde există surse de nitrați din activități agricole (zone vulnerabile și potențial vulnerabile) ». În această desemnare zonele vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole au reprezentat perimetrele a 255 localități din România, ceea ce reprezintă 8,64 % din suprafața țării, respectiv 13,93% din suprafața totală agricolă a țării.

Redesemnarea zonelor vulnerabile s-a făcut prin « Ordinul comun nr. 1552 din 3 decembrie 2008 al Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile și nr. 743 din 12 decembrie 2008 al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale a fost aprobată lista localităților (pe județe) în care există surse de nitrați din activități agricole ». În această redesemnare s-au considerat ca zone vulnerabile localitățile situate conform evaluării din 2003 în zone potențial vulnerabile și în zone vulnerabile la poluarea cu nitrați. Unitățile teritorial-administrative desemnate ca vulnerabile din punctul de vedere al poluării cu nitrați au fost grupate în 42 de zone vulnerabile totalizând o suprafață totală de 13754562 ha (57,7% din teritoriul țării), respectiv o suprafață agricolă de 8206710 ha (56,7%).

După cele două desemnări succesive a ZVN **România a optat pentru aplicarea PA pe întregul teritoriu al țării în acest caz nefiind necesară desemnarea ZVN**. Această opțiune a fost recomandată de către Comitetul Nitraților al Comisiei Europene ca urmare a eutrofizării Mării Negre, întregul teritoriu al României drenând apele în Marea Neagră.

Anexele II și III ale DN cuprind o serie de măsuri care **trebuie să fie incluse obligatoriu** în CBPA (Anexa II) și PA (Anexele II și III). Aceste măsuri sunt enumerate în continuare împreună cu referința în care se găsesc în versiunile actuale ale Codului de bune practici agricole (CBPA 2015) și Programului de Acțiune (PA 2013). În rubrica "Observații" vă rugăm să vă exprimați punctul de vedere privind necesitatea actualizării / revizuirii măsurii respective.

1. Perioadele în care aplicarea pe teren a anumitor tipuri de îngrășăminte este interzisă sau nerecomandată (Anexa II.A.1, Anexa III.1.1)
 - CBPA 2015 : cap.7.5 / tabel 7.6 (pag 107) Perioada de interdicție unică pe țară
 - PA 2013: Art. 3 / Tabel 3.1
2. Capacitatea și construcția facilităților de stocare a dejecțiilor animale, inclusiv măsuri pentru prevenirea poluării apelor prin scurgere sau percolare în apele de suprafață și subterane a lichidelor conținând dejecții animale și efluenți care provin de la depozitarea furajelor vegetale (exemplu furaje însilozate) – Anexa II.A.5 și Anexa III.1.2
 - CBPA 2015: cap.6 pag. 50-86 Tabel 6.1: Producția de gunoi și capacitatea necesară de stocare
 - PA 2013: Art. 4
3. Aplicarea îngrășămintelor pe terenuri în pantă (Anexa II.A.2)
 - Cod CBPA 2015: cap.7.7 pag. 119-120

PA 2013 : Art.5

4. Limitarea cantității de gunoi provenit de la animale aplicată în fiecare an pe teren, incluzând gunoiul produs de animale direct pe teren, la 170 Kg N pe hectar (Anexa III.2)
CBPA 2015: cap. 7.2 pag.95-100 Coef excreție tabel 7.2 și 7.3
PA 2103: Art.9
5. Aplicarea îngrășămintelor pe terenuri saturate cu apă, inundate, înghețate sau acoperite cu zăpadă (Anexa II.A.3)
CBPA 2015: cap. 7.9
PA 2013: Art. 6
CBPA & PA 2019 : Corelare cu Guidelines D cap. 3.6 (pag 55)
6. Aplicarea îngrășămintelor în vecinătatea cursurilor de apă (Anexa II.A.4)
CBPA 2015: cap. 7.8
PA 2013: art. 7
7. Metode de aplicare pe teren a îngrășămintelor, incluzând doze și uniformitatea aplicării, atât pentru fertilizantii chimici cât și pentru îngrășămintele organice de natură animală, care să mențină pierderile de nutrienți către sistemul acvatic la valori acceptabile (Anexa II.a.6)
CBPA 2015: cap. 7.6 (pag. 108-118)
PA 2013: Art. 8
8. Limitarea aplicării pe teren a îngrășămintelor în acord cu bunele practici agricole luându-se în considerare caracteristicile zonei privind (Anexa III.1.3):
 - Condițiile de sol, tipul de sol și panta
 - Condițiile climatice, precipitațiile și irigațiile
 - Utilizarea terenului și practicile agricole incluzând sistemele de rotație a culturilor bazate pe echilibrul dintre:
 - i. Cerințele de azot prognozate ale culturii
 - ii. Furnizarea de azot către culturi din sol și îngrășămintele bazată pe:
 - Cantitatea de azot prezentă în sol în momentul în care cultura începe să-l utilizeze
 - Furnizarea de azot prin mineralizarea rezervei de azot organic din sol
 - Furnizarea de azot din îngrășămintele organice animale
 - Furnizarea de azot din fertilizanți chimici sau alte tipuri de fertilizanți.
CBPA 2015: cap. 7.4
PA 2013: Art. 10

Măsuri adiționale care se recomandă a fi luate sunt:

9. Managementul utilizării terenului incluzând utilizarea asolamentelor și a procentului de teren destinat culturilor permanente față de culturile anuale (Anexa II.B.7)
10. Menținerea unui covor vegetal minim în timpul perioadelor cu exces pluvial care să conducă la absorbția azotului din sol fiind astfel redusă poluarea apelor cu nitrați (Anexa II.B.8)
11. Stabilirea planurilor de fertilizare la nivel de fermă / parcelă și întocmirea documentelor privind utilizarea îngrășămintelor (Anexa II.B.9)

12. Prevenirea poluării apelor prin scurgere și drenaj sub adâncimea frontului radicular pentru culturile în regim irigat (Anexa II.B.10)

In vederea revizuirii CBPA și PA astfel încât noile versiuni să reflecte cât mai bine condițiile socio-economice și pedo-climatice din România în contextul respectării prevederilor DN vă rugăm să ne transmiteți observațiile Dvs. privind măsurile cuprinse în cele două instrumente (CBPA și PA) bazate pe problemele care au fost sesizate pe parcursul implementării DN în ultimii patru ani. Observațiile Dvs. pot fi transmise și pe Forumul deschis pe site-ul www.nitrati.ro

Cu deosebit respect,

DIRECTOR GENERAL INCDPAPM-ICPA,

Cătălin SIMOTA